

Det konglige kunnskapsdepartementet
Universitets- og høgskoleavdelingen
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Deres ref
20062190-/IWA

Deres dato
27.02.07

Vår ref

Vår saksbehandler:
Torunn Eik

Vår dato:
31.05.2007

HØRING: FORSLAG TIL REVISJON AV RAMMEPLAN FOR SYKEPLEIERUTDANNINGEN.

Høgskolen i Vestfold, avd. Helsefag (HVE) vil med dette gi følgende uttalelse i forbindelse med forslag til endringer i rammeplanen for sykepleierutdanning, j.fr. brev fra Det Kongelige Kunnskapsdepartement 27.02.07:

Sykepleierutdanningens nåværende rammeplan bygger på rammeplanen av 7. januar 2000. Deretter kom en revisjon 1. juli 2004, før det ble gjort en teknisk revisjon gjeldende fra 1. desember 2005. Forslaget som nå ligger ute til høring er tenkt gjeldende fra 1. januar 2008.

Som kjent var sykepleierutdanningen gjennom en evaluerings- og akkrediteringsprosess i 2005. På bakgrunn av dette har HVE sendt inn ny fagplan til NOKUT i november 2006, fagplaner som bygger på rammeplanen av 1. desember 2005. Tilbakemeldingene på disse er ikke kommet fra NOKUT enda. Forslaget til revisjon som nå foreligger vil på noen punkter avvike fra tidligere rammeplan, og kan få konsekvenser for den innsendte fagplan.

Generelt vil HVE støtte mandatet som ble gitt arbeidsgruppen i forhold til §3A og 3B i forskrift til rammeplanen for sykepleierutdanning og konsentrere tilbakemeldingen vår i henhold til dette.

Kommentarer til endringsforslag i kapittel 3.5 b) Organisering av praksis:

- HVE støtter forslaget om at ferdighetstrening, forberedelse og refleksjon over praksis videreføres som en del av praksisstudiene, med et omfang på 15 studiepoeng. Høgskolen har gode erfaringer med ferdighetstrening i øvingsenhet for studentene i forkant av praksisperioder. Studentene opplever at de er bedre forberedt til å oppsøke læresituasjoner og mestre sykepleieoppgaver i klinisk, pasientrettet praksis.

- Alle praksisstudier skal være veiledet og vurdert. Forslaget innebærer en endring i rammeplanens krav til praksis i første studieår som HVE vil støtte. For det første mener vi det er vesentlig at studentene har en praksisperiode i første utdanningsår for å få et innblikk i sykepleie som fag og yrke. For det andre bør studentene få en vurdering slik at de forstår hvor de ligger an i forhold til måloppnåelse og handlingskompetanse. Når det gjelder observasjons- og hospiteringspraksis oppleves kravet om at all praksis skal være veiledet og vurdert noe uklart. Dersom denne type praksis skal være veiledet, men ikke være gjenstand for vurdering, må det framkomme helt klart – da dette innebærer at ikke ”alle praksisstudier skal være veiledet og vurdert”. HVE tolker dette slik at arbeidsgruppen mener at praksisperiodene generelt skal være både veiledet og vurdert, mens observasjons- og hospiteringspraksis ofte legges inn mot andre veiledede og vurderte praksisperioder og dermed ikke trenger å være gjenstand for separat vurdering. Dette forslaget støttes. Likevel er dette noe uklart – for hva betyr dette dersom man tilrettelegger egne, selvstendige praksisperioder definert som observasjons- eller hospiteringspraksis?
- HVE støtter arbeidsgruppens forslag når det gjelder veiledning og veileders kvalifikasjoner. Det er forståelse for at annet personell kan ha veilederoppgaver for studentene, under forutsetning av at disse har likverdig kompetanse eller spesialistkompetanse. Når det gjelder forslaget om at ”det bør etableres et korps med kompetente veiledere ved det enkelte praksissted” bør det framkomme om dette anses å være høgskolens eller praksisstedets ansvar. I henhold til gjeldende lovverk er utdanning, og dermed veiledning av studenter i praksis, en del av arbeidsoppgavene til helseforetak og kommuner. HVE mener derfor praksisstedet må ha et ansvar for at det finnes kompetente veiledere. HVE støtter forslaget om at spørsmålet om veiledningskapasitet må forankres i praksisstedets ledelse, infrastruktur og drift. Likeledes støttes at utdanningsinstitusjonene har ansvar for kompetanseoppbygging innen veiledning i samarbeid med praksisfeltet.
- Selvvalgt praksis var i høringsnotatet høsten-06 foreslått tilrettelagt for alle. HVE støtter nåværende forslag om at selvvalgt praksis evt. kan tilbys. Arbeidsgruppens beskrivelse av selvvalgt praksis i forslaget av 27.02.07. støttes derfor av HVE. Samtidig vil vi understreke at vi ser betydningen av at enkelte utdanninger legger til rette for en slik type praksis, for eksempel knyttet til bacheloroppgaven. Vi ser også at selvvalgt praksis kan være hensiktsmessig for tilrettelegging av praksisstudier internasjonalt.
- Tilleggene som har kommet under ”Kontrakter mellom utdanningsinstitusjon og praksisfelt” støttes av HVE. Det er viktig å presisere hva som ligger i at bruk av økonomiske ressurser skal klargjøres i avtalen, jfr. brev om praksisveiledningsmidler som er sendt ut til helseforetak og kommuner. Erfaringen så langt er at det er behov for ytterligere presisering og økt bevissthet om dette punktet.

Kommentarer til endringsforslag i kapittel 3.6 Vurderingsordninger:

Postadresse:
Postboks 2243
3103 Tønsberg

Besøksadresse
Raveien 197
Horten

Telefon: 33 03 1275
Telefaks: 33 03 12 90

E-post: Torunn.Eik@hive.no
Internett: www.hive.no

- HVE støtter arbeidsgruppens forslag operasjonalisering av mål og fortløpende vurdering av praksisstudiene. Likeledes mener vi det er viktig at skikkethetsvurderingen eksplisitt er tatt inn i rammeplanen.
- Når det gjelder avsnittet som begynner med "Ved slutten av hver praksis i områdene 1, 2, 3, 4 og 5 osv" mener vi dette kan tas ut da vi oppfatter dette som en formulering som mer tilhører en fagplan enn en rammeplan.
- Det siste avsnittet "For at studenten skal kunne vurderes etter endt praksisperiode må denne ha en varighet på minst åtte uker" har blitt behørig diskutert. I høringssvarene høsten-06 gav mange utdanninger uttrykk for at seks uker kan være kort for å få gjennomført vurderinger og oppfylle kravet om 3 ukers frist for varsling om mulig ikke-bestått praksis. HVE foreslår en formulering som gir rom for at enkelte/evt. et visst antall praksisperioder må være av minimum åtte ukers varighet. Det er imidlertid forståelse for arbeidsgruppens vektlegging av kontinuitet og praksisperioder over tid, men vi vet at enkelte gjennomfører praksisperioder av kortere varighet med godt resultat. (Se ytterligere kommentarer under Vedlegg 3: §3 i forskriften.)

Kommentarer til endringsforslag i VEDLEGG 3: §3 i forskrift for rammeplan for sykepleierutdanning, Praksisstudier:

- HVE støtter forslaget til omformulering av praksisområdene. Særlig er det støtte til arbeidsgruppen for at de foreslår bruk av begrepet spesialisthelsetjenesten innen medisin og kirurgi, og ikke den tidligere formuleringen om sengepost. Vi mener dette åpner for nytenkning om praksis i større grad enn det tidligere var rom for og at framtidens helsetjeneste dermed kan komme mer i fokus.
- HVE støtter forslagets punkt A) og B) under Bestemmelser om praksisstudier.
- Når det gjelder punkt C) under samme bestemmelser er HVE av den oppfatning at her kreves en grundigere klargjøring. Det er svært uklart hva som menes med at "Praksis må inkludere erfaring fra forebyggende helsearbeid, svangerskaps- og barselomsorg og/eller pediatrik sykepleie". Betyr dette at 1) alle skal ha erfaring med forebyggende helsearbeid og at utdanningsinstitusjonen står mer fritt i valget mellom svangerskaps- og barselomsorg og pediatrik sykepleie, eller står det her at 2) utdanningsinstitusjonene står fritt til å velge helsefremmende arbeid *eller* svangerskaps- og barselomsorg *eller* pediatrik sykepleie? HVE har forståelse for arbeidsgruppens forsøk på å tilrettelegge rammeplanen slik at kravet om pediatrik praksis i EØS-direktivet skal imøtekommes, men dette oppleves altså uklart formulert i forslaget som nå foreligger.

- Likeledes ønsker HVE at begrepet ”ulike pedagogiske virkemidler” i neste avsnitt presiseres. Dersom det her menes alternativt tilrettelagte praksisstudier, for eksempel studenttette poster eller lignende må dette framkomme. Evt. bør dette avsnittet fjernes.
- HVE støtter forslaget punkt D) og E) under Bestemmelser om praksisstudier.
- Som tidligere beskrevet kan HVE vanskelig støtte arbeidsgruppens forslag i punkt F) om at praksisperiodene skal være av minimum 8 ukers varighet. På bakgrunn av tidligere argumentasjon mener vi det bør være mulig å organisere praksisstudiene med 1-2 perioder av kortere varighet. HVE foreslår derfor at dette punktet endres. HVE vil støtte deler av forslaget, men foreslår at det endres til for eksempel ”Minst 3 av praksisperiodene innenfor område 1-5 skal være av minimum 8 ukers varighet og gjenstand for vurdering”.
- HVE kan ikke støtte arbeidsgruppens endringsforslag i punkt G) og kan vanskelig forså hvorfor praksis med døgnkontinuerlig oppfølging skal gjelde spesifikt for praksisområdene 1, 2 og 4. Med endringer i helsetjenesten og stadig flere pasienter med behov for sykepleietjenester, både innefor somatikk og psykiatri, i pleie- og omsorgstjenesten i kommunen/hjemmesykepleie virker dette forslaget lite hensiktsmessig. HVE har forståelse for behovet for å presisere at sykepleierstudenter skal ha praksis på steder med døgnkontinuerlig oppfølging av pasienter, men kan vanskelig se gode argumenter for å begrense dette til spesielle praksisfelt. HVE foreslår derfor at punkt G) omformuleres, for eksempel slik: ”Minst 3 av praksisperiodene 1-5 må inkludere praksis med døgnkontinuerlig oppfølging av pasienter og minimum 1 av disse må være i spesialisthelsetjenesten.” Resten av avsnittet kan stå som foreslått fra arbeidsgruppen.

På denne måten opplever vi at det gis mulighet for gode læringsarenaer i praksisfeltet som ellers ikke vil kunne benyttes fullt ut i veiledet og vurdert praksis. For eksempel vil dagkirurgiske avdelinger på enkelte av sykehusene være glimrende læringsarenaer for praksisstudier. Likeledes vil det i hjemmesykepleie og på psykiatriske institusjoner være praksissteder hvor studentene absolutt vil oppleve svært nyttige læresituasjoner ved å følge pasientene gjennom hele døgnet. Ved å si at minimum 1 av disse 3 periodene skal gjennomføres i spesialisthelsetjenesten oppnår vi likevel at alle studenter får erfaring med døgnkontinuerlig oppfølging av pasienter i enten medisin eller kirurgi. Med tanke på endringer i organisering av helsetjenesten mener HVE det er viktig at kommende rammeplan ikke blir rigid. HVEs forslag til endring vil gi rom for å tenke på tvers av forvaltningsnivåer, og legge fokuset på studentens læringsmuligheter framfor spesifikke praksissteder. Dersom rammeplanens styring skal være så stram i forhold til medisinsk og kirurgisk praksis kan dette vanskeliggjøre organisering av praksisstudiene innen få år. Utdanningene vektlegger nå behovet for en rammeplan som ikke stadig må endres.

Med vennlig hilsen

for Torunn Eik
Inger Johanne Kraver
Dekan

Postadresse:
Postboks 2243
3103 Tønsberg

Besøksadresse
Raveien 197
Horten

Telefon: 33 03 1275
Telefaks: 33 03 12 90

E-post: Torunn.Eik@hive.no
Internett: www.hive.no